ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 27.12.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

264

Vyhláška ministra financií
zo dňa 27. decembra 1949
o úplnom znení zákona o všeobecnej dani.

Podľa čl. IV zákona zo dňa 7. decembra 1949, č. 263 Zb., ktorým sa mení a doplňuje zákon o všeobecnej dani, vyhlasujem v prílohe úplné znenie zákona zo dňa 21. decembra 1948, č. 283 Zb., o všeobecnej dani, ako vyplýva zo zmien a doplnkov uvedených v čl. I zákona č. 263/1949 Zb.

Kabeš v. r.

**Príloha k vyhláške č. 264
1949 Sb.**

Zákon zo dňa 21. decembra 1948, č. 283 Sb., o všeobecnej dani, v znení zákona zo dňa 7. decembra 1949, č. 263 Sb.

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1
Predmet a podmet dane

(1) Predmetom všeobecnej nákupnej dane (ďalej len „daň“) je spotrebiteľský nákup tovaru a výkonov, uvedených v osobitne vydanom sadzobníku (ďalej len „sadzobník“).

(2) Podmetom dane je spotrebiteľ.

§ 2
Vyberač dane

Daň spotrebiteľovi oddelene účtuje, od neho vyberie a odvedie

1. pri tovare podnik maloobchodného stupňa, a ak ide o tovar dovezený z cudziny spotrebiteľom, colný orgán,
2. pri výkone podnik, ktorý ho uskutočnil.

§ 3
Základné pojmy

(1) Spotrebiteľským nákupom sa rozumie nákup (odsek 2) vykonaný spotrebiteľom (odsek 3).

(2) Nákupom sa rozumie odplatné alebo bezodplatné nadobudnutie tovaru alebo výkonu od iného. Pri podniku sa za nákup považuje aj získanie tovaru výrobou, ktorú podnik sám vykonal alebo dal si vykonať vo mzde alebo domácky. To platí obdobne i pre výkony.

(3) Spotrebiteľom je ten, kto nadobúda tovar na iný účel, než aby ho vo svojom podniku scudzil alebo spracoval alebo si ho dal spracovať vo mzde alebo domácky; za spracovanie sa považuje použitie tovaru ako suroviny, polotovaru, pomocnej hmoty, prevádzkovej látky alebo ako súčiastky ďalšieho výrobku, nie však ako obalu. Spotrebiteľom je aj ten, kto nadobúda tovar ako prevádzkové, podnikové alebo iné zariadenie. To platí obdobne i pre výkony.

(4) Podnikom maloobchodného stupňa sa rozumie obchodný, výrobný aj akýkoľvek iný podnik, ktorý vyskladní tovar priamo pre spotrebiteľa alebo použije tovar ako spotrebiteľ.

(5) O vyskladnenie ide, ak opúšťa tovar prevodzovňu vyberača dane, aby prešiel do obehu alebo priamo na spotrebiteľa. Ak prechádza tovar do obehu alebo priamo na spotrebiteľa odinakiaľ než z prevodzovne vyberača dane, považuje sa za vyskladnenie prevzatie tovaru odberateľom.

(6) Podnik použije tovar ako spotrebiteľ, ak ho použije inak, než že ho scudzí alebo spracuje (odsek 3) alebo ak ho použije ako prevádzkové, podnikové alebo iné zariadenie.

(7) Za výkony sa považujú činnosti uvedené v sadzobníku.

(8) Minister financií môže na účely tohoto zákona určitú nezárobkovú činnosť vyhlásiť za podnik.

§ 4
Daňoví zodpovednosť

(1) Začatím výroby alebo inej podnikovej činnosti alebo začatím výkonu vzniká pri podniku povinnosť podrobiť sa kontrolným opatreniam podľa ustanovení tohoto zákona. Podnik maloobchodného stupňa, ako aj podnik uskutočňujúci výkony, stávajú sa zároveň zodpovednými za vyúčtovanie, vybranie a odvedenie dane.

(2) Pre tovar dovezený z cudziny platia ustanovenia o colnej záväznosti.

§ 5
Vznik vyberačskej povinnosti. Nárok štátu na daň

(1) Pri tovare vzniká povinnosť vybrať daň

1. vyskladnením,
2. tým, že podnik použije tovar ako spotrebiteľ,
3. colným prejednaním do voľného obehu alebo okamihom, keď tovar prechádza do voľného obehu, bez toho že by bol colne prejednaný.

(2) Pri výkone vzniká povinnosť vybrať daň jeho uskutočnením.

(3) Nárok štátu na daň vzniká okamihom platenia za tovar alebo výkon, najneskoršie však štrnásty deň po dni vyskladnenia tovaru alebo uskutočnenie výkonu, ak sa za tovar alebo výkon v tejto lehote neplatilo alebo ak sa platilo iba čiastočne. V tej istej lehote vzniká nárok štátu na daň, ak bol tovar vyskladnený alebo výkon uskutočnený bezodplatne.

(4) Platením sa rozumie každé plnenie, teda nielen platenie hotovými peniazmi, ale i odúčtovaním, dobropisom, zmenkou, šekom, tovarom, výkonom, prevzatím dlhu, postupom pohľadávky apod.

Daňovo viazaný obeh tovaru

§ 6

(1) Do daňovo viazaného obehu sa tovar vyskladňuje alebo z cudziny dováža bez dane v týchto prípadoch:

1. ak vyskladňuje podnik tovar zo svojej prevodzovne od inej svoje alebo cudzej prevodzovne, ak sa tak robí za účelom, aby tovar tam bol scudzený alebo spracovaný,
2. ak dováža podnik tovar z cudziny za účelom, aby ho scudzil alebo spracoval alebo si ho dal spracovať vo mzde alebo domácky,
3. ak sa dováža alebo vyváža tovar v záznamnom styku podľa §§ 62 až 65 colného zákona alebo v prípadoch a za podmienok podľa § 87 alebo § 105 colného zákona,
4. ak sa vyskladňuje tovar priamo do cudziny.

(2) Tovar, dovezený z cudziny podľa odseku 1, č. 2 alebo 3 bez dane sa ďalej na účely tohoto zákona považuje za tovar vyrobený v tuzemsku.

(3) Minister financií môže vydať smernice upravujúce postup podnikov v prípadoch podľa odseku 1.

§ 6a

(1) Pri mäse, cukre, obaloch, drobných kancelárskych potrebách, uhlí a pevných palivách z neho umelo vyrobených, minerálnych olejoch, elektrine, svietiplyne, výhrevnej pare a výhrevnej vode je vyberačom dane podnik, ktorý ich vyskladní alebo ich použije ako spotrebiteľ, alebo colný orgán, ak bol tento tovar dovezený z cudziny.

(2) Pre tovar uvedený v odseku 1 neplatí daňovo viazaný obeh (§ 6) vyjmúc prípady, keď sa tento tovar vyskladňuje priamo do cudziny alebo vyskladňuje alebo dováža pre podniky určené alebo zriadené pre prevádzanie zahraničného obchodu.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne i pre iný tovar vyňatý sadzobníkom z daňovo viazaného obehu.

(4) Pri tovare podliehajúcom puncovej povinnosti sa daň vyberá pri puncovaní.

(5) Sadzobníkom môže sa osobitne upraviť vyberanie dane, pokiaľ ide o tovar vyrobený poľnohospodármi, súkromnými a družstevnými podnikmi a o ich výkony.

§ 7
Sadzby a vzťah dane k cene

(1) Sadzby dane určuje sadzobník.

(2) Daň nie je súčasťou ceny tovaru alebo výkonu, vyberač dane je preto povinný účtovať ju oddelene.

§ 8
Základ dane

(1) Daň sa vypočíta podľa meradla, uvedeného v sadzobníku. Meradlom môže byť najmä cena, úplata množstvo (váha, miera, kusy, pár, a pod.), počet osôb činných v podniku alebo výmera pozemku so zreteľom na výrobnú oblasť a na katastrálny výťažok.

(2) Pri cene a úplate nie je daň súčasťou daňového základu.

§ 9
Cena

(1) Cenou pri tovare vyrobenom v tuzemsku je cena, ktorú vyrábateľ účtuje alebo vy účtoval prvému odbytovému stupni. Do ceny sa nezapočítavajú výdavky za prepravu vzniknuté vyrábateľovi od vyskladnenia tovaru z jeho podniku a náklady na obaly, pokiaľ tieto výdavky na náklady sú účtované oddelene. Podnik, ktorý vyskladní tovar inému podniku, je povinný vyznačiť v účte, dodacom liste, potvrdenke alebo v inom doklade cenu podľa vety prvej pripadajúcu na jednotku tovaru.

(2) Namiesto ceny uvedenej v odseku 1, vete prevej je v prípadoch ustanovených sadzobníkom základom dane spotrebiteľská cena alebo iná cena.

(3) Cenou pri výkone je cena, ktorú podnik účtuje za výkon, počítajúc v to cenu tovaru použitého pri výkone ako materiál, ako aj ostatné výdavky súvisiace s výkonom.

(4) Ak nie je na účely dane udaná alebo preukázaná, alebo ak je síce udávaná alebo preukazovaná, avšak okresný národný výbor (§ 18) alebo kontrolný orgán (§ 20, ods. 2) ju považuje za nízku, je základom dane všeobecná cena.

(5) Všeobecnou cenou tovaru vyrobeného v tuzemsku sa rozumie cena, ktorú platí v medziach cenových predpisov prvá odbytový stupeň za tovar toho istého druhu a zhotovenie v čase a v mieste vyskladnenia tovaru z vyrábateľovho podniku; do tejto ceny sa nezapočítavajú daň a výdavky za obaly.

(6) Všeobecnou cenou výkonu sa rozumie cena, ktorá sa v medziach cenových predpisov platí v čase a v mieste uskutočnenia výkonu za výkon rovnakého alebo podobného druhu.

(7) Pri tovare dovezenom z cudziny je základom dane vyberanej pri colnom prejednaní účtovaná cena, ku ktorej sa pripočítavajú výdavky za prepravu na hranice a clo a dávky vyberané zároveň s clom z dovážaného tovaru.

(8) Ak nie je cena dovezeného tovaru pri colnom prejednaní preukázaná, je základom dane hodnota, ktorá sa najviac blíži všeobecnej cene dovezeného tovaru v mieste výroby; k nej sa pripočítavajú výdavky za prepravu na hranice a clo a dávky vyberané zároveň s clom z dovážaného tovaru.

(9) Pri dovoze sa cudzia mena prepočítava na československú menu podľa kurzu „tovaru“ výplat príslušného kurzového lístku Národnej banky Československej; ak nie je cudzia mena uvedená vo výplatách, použije sa kurz „tovaru“ uvedeného v poznámkach ku kurzovému lístku. Ak nejde o dovoz, prepočítava sa cudzia mena na československú menu podľa priemerného mesačného kurzu, ktorý určí na účely poplatkov minister financií vyhláškou v Úradnom liste.

§ 10
Váha

Váhou sa rozumie čistá váha tovaru, ak neurčí sadzobník inak.

§ 11
Osoby činné v podniku

(1) Za osoby činné v podniku sa považujú podnikateľ, jeho zamestnanci, učni a príslušníci podnikateľovej rodiny, pracujúci v podniku, okrem manželky (manžela) alebo družky (druha) a maloletých detí, vnukov, pastorkov a chovancov.

(2) Pre výpočet dane je rozhodný najvyšší počet osôb, činných v podniku v období, za ktoré sa daň odvádza.

(3) V živnostiach výrobných, spojených so živnosťami obchodnými, sa považujú za osoby činné v podniku všetci zamestnanci a učni.

§ 12
Zročnosť dane

(1) Daň je zročná pätnásteho dňa kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po mesiaci, v ktorom vznikol nárok štátu na daň (§ 5, ods. 3), alebo v ktorom podnik použil tovar ako spotrebiteľ.

(2) Ministerstvo financií môže povoliť alebo uložiť vyberačovi dane, aby odvádzal daň denné alebo v inej lehote.

(3) Daň určená paušálnou sumou je zročná pätnásteho dňa každého kalendárneho mesiaca jednou dvanástinou ročnej sumy, ak neurčí inak sadzobník alebo opatrenie týkajúce sa paušálu.

(4) Ak pripadne deň zročnosti na nedeľu, štátom uznaný sviatok alebo pamätný deň, je daň zročná najbližšie nasledujúceho všedného dňa.

(5) O zročnosti dane vyberanej pri colnom prejednaní platia ustanovenia o cle. Colný orgán ako vyberač dane podľa § 2, č. 1 daň iba účtuje, vyberie a odvedie; ďalšie povinnosti, ktoré zákon ukladá vyberačom dane, sa na colné orgány nevzťahujú.

§ 13
Odvod dane

Daň sa odvádza za každý samostatný závod oddelene. Ministerstvo financií lebo národný výbor ním splnomocnený môže podniku povoliť alebo uložiť, aby odvádzal daň hromadne za všetky alebo za niektoré závody.

§ 14
Daňové hlásenie

(1) Vyberač dane je povinný predložiť okresnému národnému výboru do pätnásteho dňa každého kalendárneho mesiaca za bezprostredne predchádzajúci mesiac daňové hlásenie podľa vzoru vydaného Ministerstvom financií.

(2) Okresný národný výbor preskúma hlásenie. Určí daň a ak sa javia proti hláseniu odchýlky, upovedomí o určenej dani vyberača dane; tým nie je vylúčené prípadné trestné stíhanie. Okresný národný výbor môže žiadať vyberača dane o vysvetlenie, opravu alebo doplnenie hlásenia.

(3) Ak zistí vyberač dane dodatočne, že daňové hlásenie, ktoré predložil okresnému národnému výboru, je nesprávne alebo neúplné, je povinný bezodkladne to oznámiť okresnému národnému výboru a zároveň uviesť, v čom spočíva nesprávnosť alebo neúplnosť. Vyberača dane nemožno trestne stíhať, ak urobí toto oznámenie pred zavedením trestného konania alebo pred začatím kontroly.

(4) Podnik je povinný v daňovom hlásení uviesť i prípady, v ktorých použil tovar, ktorý nadobudol v obehu daňovo viazanom (§ 6) alebo so sadzbou viazanou na podmienku, spôsobom, ktorý nezodpovedá určeným podmienkam.

§ 15
Oznamovacia povinnosť

Vyberač dane písomne oznámi okresnému národnému výboru začatie podnikovej činnosti, a to do 14 dní od jej začatia. Rovnako oznámi do 14 dní zmeny, ukončenie, zastavenie alebo presídlenie. Ak má podnik viac pobočiek, závodov, prevodzovní alebo iných technických jednotiek, urobí oznámenie okresnému národnému výboru o každej z nich osobitne.

§ 16
Daňové záznamy a doklady

(1) Podniky, ktoré nevedú riadne obchodné knihy, sú povinné viesť záznamy podľa vzorov vydaných Ministerstvom financií a za zachovávania zásad ním určených.

(2) Podniky sú povinné zapisovať príjem a výdaj tovaru a tržbu do svojich účtovných kníh (záznamov) a vydať každému odberateľovi sprievodný či dodací list, účet alebo potvrdenku, a to spotrebiteľovi hneď pri vyskladnení, inému odberateľovi najneskoršie do troch dní po dni vyskladnenia. Z týchto zápisov a dokladov musia byť zrejmé najmä údaje o množstve, druhu (s uvedením položky sadzobníka) a cene tovaru, ktorá je základom dane, a o tom, či podnik tovar

nadobudol (pri príjme) a ho vyskladnil (pri výdaji) s daňou alebo bez dane; z účtovných kníh (záznamov) musia byť tiež zrejmé mesačné úhrny množstva vyskladneného tovaru, cien a dane. Povinnosť vydať odberateľovi doklad odpadá, ak vyskladňuje podnik tovar spotrebiteľovi a ak nepresahuje pritom cena (včítane dane) všetkého vyskladneného tovaru 1.000 Kčs.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne pre zapisovanie výkonov a pre vydávanie dokladov o nich.

(4) Podnik, ktorý odoberie tovar alebo prijme výkon od iného podniku, je povinný žiadať od neho, aby mu vydal doklad (odsek 2); ak ho nedostane, ohlási to bezodkladne okresnému národnému výboru. Spotrebiteľ je oprávnený žiadať taký doklad, ak presahuje cena (včítane dane) všetkého jemu vyskladneného tovaru alebo prijatého výkonu 1.000 Kčs.

§ 17
Vrátenie dane

(1) A vezme vyberač dane tovar od odberateľ späť pre vady alebo preto, že obchod sa dodatočne zrušil, alebo preto, že odberateľ vrátil tovar pre vady v záručnej lehote, a ak vydá zaň vyberač dane iný tovar toho istého druhu, má nárok na vrátenie dane odvedenej z druhu tovaru, ktorý vzal späť. Pri stavbe má vyberač dane nárok na vrátenie dane aj v prípade, keď stavba nebola pre vady objednávateľom prevzatá alebo keď stavebná zmluva dodatočne sa zrušila; ak bola stavba objednávateľom prevzatá, avšak jej pôvodná cena pre vady stavby sa znížila, má vyberač dane nárok na vrátenie dane pripadajúcej na tento cenový rozdiel.

(2) Ak nezaplatil odberateľ celkom alebo sčasti daň preto, že nie je preukázateľne schopný cenu tovaru včítane dane platiť, má vyberač dane nárok na vrátenie dane, ktorá mu nebola zaplatená; ak presahuj daň cenu tovaru, je ďalšou podmienkou nároku na vrátenie dane, že vyberač dane dostal pôvodne dodaný tovar späť.

(3) Ak vezme vyberač dane v prípade podľa odseku 1 alebo 2 tovar späť za cenu (bez dane), ktorá je nižšia než cena (bez dane) ním pôvodne účtovaná, nemá nárok na vrátenie dane pripadajúcej na tento cenový rozdiel.

(4) Daň sa vráti tým spôsobom, že si ju vyberač dane odpočíta od dane, ktorú je povinný odviesť. Vyberač dane to vyznačí v daňovom hlásení za mesiac, v ktorom vznikol nárok na vrátenie, a vo svojich účtovných knihách a záznamoch; inak nárok zaniká. Ak prestane byť vyberačom dane, vráti sa daň v hotovosti, ak nedlhuje iné dane a dávky.

§ 18
Príslušnosť

(1) Správu dane vykonávajú:

1. v I. stolici okresný národný výbor,
2. v II. stolici krajský národný výbor.

(2) Miestna príslušnosť sa určuje miestom, v ktorom je samostatný závod. O miestnej príslušnosti pre daň vyberanú pri colnom prejednávaní platia ustanovenia o cle.

(3) Ministerstvo financií alebo národné výbory ním splnomocnené môžu upraviť miestnu príslušnosť v jednotlivých prípadoch inak.

§ 19
Opravné prostriedky

(1) Proti ustanoveniu dane možno sa odvolať do 30 dní od dňa, keď bola daň vyberačovi dane oznámená. Odvolanie sa podáva písomne na okresnom národnom výbore.

(2) Ak pripadne posledný deň odvolacej lehoty na nedeľu, štátom uznaný sviatok alebo pamätný deň, končí lehota až budúcim všedným dňom. lehota je zachovaná, ak bolo odvolanie v odvolacej lehote odovzdané na potvrdenie na poštovú dopravu.

(3) Odvolanie nemá odkladný účinok.

(4) O odvolaní rozhoduje okresný národný výbor, ak mu úplne vyhovie; inak o ňom rozhoduje s konečnou platnosťou krajský národný výbor, ktorý môže daň zvýšiť.

(5) Pre daň vyberanú pri colnom prejednaní platia o opravných prostriedkoch ustanovenia o cle.

§ 20
Kontrola dane

(1) Podniky podliehajú kontrole okresných a krajských národných výborov.

(2) Finančné orgány, poverené kontrolou sú oprávnené:

a) vstupovať do všetkých miestností, zariadení a priestorov, ktoré slúžia prevádzke akéhokoľvek druhu alebo neslúžia síce prevádzke, avšak vykonanie kontroly vyžaduje vstup do nich,

b) vykonávať v týchto miestnostiach, zariadeniach a priestoroch prehľadanie všetkých vecí, skúmať všetky účtovné knihy, záznamy, doklady, listiny, zápisnice a iné písomnosti, týkajúce sa prevádzky podniku a urobiť si z nich odpisy, výpisy a snímky. Ak hrozí nebezpečenstvo straty alebo zavlečenia týchto písomností, môžu ich vziať do úschovy alebo iným vhodným spôsobom zabezpečiť.

(3) Úkony podľa odseku 2 možno vykonávať v pracovných hodinách a bez predchádzajúceho vyrozumenia; ak je nebezpečenstvo v omeškaní, možno ich vykonávať i mimo pracovných hodín.

(4) Oprávnenia podľa odseku 2 prislúchajú finančným orgánom, povereným kontrolou, tiež v podnikoch, ktoré nie sú vyberačmi dane, najmä v podnikoch, ktoré pre vyberačov dane vykonávajú peňažnú službu.

(5) Osoby a podniky, podliehajúce kontrole, sú nielen oprávnené, ale i povinné pri nej spolupôsobiť, poskytnúť finančným orgánom vysvetlenie a dôkazné prostriedky, predložiť všetky písomnosti, týkajúce sa prevádzky podniku, poskytnúť vhodné a spôsobilé pracovné miesto a vôbec urobiť všetko, čo je na obľahčenie a urýchlenie kontroly nevyhnutne potrebné.

(6) Finančné orgány, poverené kontrolou, majú právo vykonávať ju na tovare podliehajúcom dano i za prepravy a preto zastavovať cestné vozidlá a kontrolovať prepravovaný tovar a listiny.

(7) Kontrolné oprávnenie závodných zastupiteľstiev zamestnancov podľa dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. októbra 1945, č. 104 Zb., o závodných a podnikových radách, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich, zostávajú nedotknuté.

§ 21
Súčinnosť

(1) Všetky úrady a orgány verejnej správy, verejné ústavy, zložky národného poistenia, orgány hospodárskej samosprávy, závodné zastupiteľstvá zamestnancov, ústredné (oblastné) orgány znárodneného priemyslu a orgány spravovaného (plánovaného) hospodárstva sú povinné poskytovať v medziach svoje pôsobnosti účinnú pomoc pri vykonávaní tohoto zákona, najmä pri zisťovaní daňovej povinnosti a pri vykonávaní kontroly.

(2) Okresné a krajské národné výbory a ich orgány sú oprávnené žiadať od osôb zúčastnených na výrobe, odbytu alebo preprave tovaru, ako aj od osôb vykonávajúcich alebo prijímajúcich výkony, aby poskytli účinnú pomoc pri kontrole a podali vysvetlenie potrebné na zistenie daňovej povinnosti.

(3) Každý je povinný vypovedať v daňových veciach ako svedok, znalec, prezvedná osoba, alebo ako odhadca. Výpoveď smú však odoprieť osoby príbuzné s vyberačom dane alebo so spotrebiteľom v priamej línii, súrodenci vyberača dane alebo spotrebiteľa a manžel alebo manželka vyberača dane alebo spotrebiteľa a ich súrodenci.

(4) Ustanovenia odseku 3 sa nevzťahujú na exteritoriálne osoby, na konzulov z povolania a osôb im na roveň postavené, ak nie sú tieto osoby československými štátnymi občanmi a ak neprevádzajú na území štátu zároveň zárobkovú činnosť.

§ 22
Vecné ručenie

(1) Pre nevyberanú daň viazne zákonné záložné právo na tovare.

(2) Pre vybranú, avšak neodvedenú daň a jej príslušenstvo viazne na podniku vyberača dane a jeho hospodárskom príslušenstve zákonné záložné právo. Zákonné záložné právo má na nehnuteľnostiach aj bez knihovného zápisu prednosť pred všetkými v knihách zapísanými záložnými právami a nimi zaistenými pohľadávkami.

§ 23
Osobné ručenie

(1) Za vybranú , avšak neodvedenú daň ručí:

1. nadobúdateľ podniku alebo závodu, ktorý nadobudol ako celok za odplatu alebo bez odplaty, za daň, ktorú boli povinní odviesť jeho predchodcovia;
2. osobne ručiaci spoločníci za daň, ktorú bola povinná odviesť spoločnosť v čase, keď boli jej spoločníkmi;
3. osoby zodpovedné za správu podniku za daň, ktorú je povinný odviesť podnik v čase, po ktorý sú zodpovedné za jeho správu;
4. účastníci príležitostných združení za daň, ktorú je povinné odviesť toto združenie v čase, po ktorý sa zúčastnili príležitostného združenia;
5. osoba poverená vedením tuzemskej prevodzovne vyberača dane, ktorý má bydlisko alebo sídlo v cudzine, za daň, ktorú je povinný tento vyberač dane odviesť v čase, po ktorý bola poverená vedením jeho tuzemskej prevodzovne;
6. národný správca za daň, ktorú je povinný odviesť podnik v čase, po ktorý bol zodpovedný za národnú správu podniku.

(2) Ručitelia podľa odseku 1, číslo 3 zbavia sa ručenia, ak oznámia včas okresnému národnému výboru daňové neporiadky.

(3) Podnik, ktorý na tovare vyskladnenom inému podniku nevyznačí alebo nesprávne vyznačí cenu tovaru (§ 9, ods. 1, veta prvá), ručí za daň pripadajúcu na nevyznačenú cenu alebo na nevyznačený rozdiel ceny.

(4) Ručenie sa vzťahuje aj na príslušenstvo dane.

(5) O uplatnení osobného ručenia platia príslušné predpisy o priamych daniach.

§ 24
Ručenie pri dovoze

O ručení za daň, vyberanú pri colnom prejednaní, platia ustanovenia o cle.

§ 25
Zvýšenie dane

Ak sa neodviedla zročná daň včas (§ 12), zaplatí vyberač dane zo sumy včas neodvedenej 5 % zvýšenie; tým nie je vylúčené trestné stíhanie. Rovnaké následky postihujú spotrebiteľa, ak nezaplatil včas daň vyberačovi dane.

§ 26
Vymáhanie dane

Dlžná daň a jej príslušenstvo (5 % zvýšenie podľa § 25 a náhrady trov upomínacieho a exekučného konania) sa vymáhajú podľa predpisov o vymáhaní priamych daní.

§ 27
Premlčanie

(1) Právo ustanoviť daň sa premlčuje v piatich rokoch začínajúc kalendárnym rokom, ktorý nasleduje po roku, v ktorom vyberač dane splnil povinnosť podať daňové hlásenie.

(2) Ak nebola vinou vyberača dane ustanovená celkom alebo sčasti, začína lehota bežať až po uplynutí kalendárneho roku, v ktorom okresný národný výbor nadobudol možnosť daň ustanoviť.

(3) Právo ustanoviť daň, o ktorú sa bez viny vyberača dane ustanovilo menej, sa premlčí v troch rokoch od uplynutia kalendárneho roku, v ktorom sa daň ustanovila.

(4) Premlčanie sa pretrhuje úkonmi, ktoré okresný národný výbor vykonal na ustanovenie dane a o ktorých sa vyberač dane upovedomil nová premlčacia lehota začína bežať od uplynutia kalendárneho roku, v ktorom sa uskutočnil posledný taký úkon.

(5) Ak uplynulo však od konca kalendárneho roku, v ktorom vznikla vyberačská povinnosť, 10 rokov, nemožno už daň ustanoviť.

(6) Právo vymáhať daň s príslušenstvom sa premlčuje v piatich rokoch od uplynutia kalendárneho roku, v ktorom sa stala daň zročnou. Ustanovenie odseku 2 platí obdobne.

(7) Premlčanie práva vymáhať daň sa pretrhuje upomenutím, zavedením exekúcie alebo uplatnením ručenia. Nová premlčacia lehota začína bežať po uplynutí kalendárneho roku, v ktorom bola vydaná posledná upomienka, urobený posledný exekučný krok alebo v ktorom bolo naposledy uplatnené ručenie.

(8) O premlčaní práva ustanoviť a vymáhať daň vyberanú pri colnom prejednávaní platia predpisy o oprave a o premlčaní colnej pohľadávky.

Trestné ustanovenia

§ 28

(1) Kto daň úmyselne skráti, zatají alebo kto úmyselne inak poruší ustanovenia tohoto zákona alebo predpisy podľa neho vydané alebo sa o to pokúsi, dopustí sa ťažkého daňového priestupku a potresce sa pokutou vo výške jednonásobku až desaťnásobku skrátenej, zatajenej alebo ohrozenej dane; ak nejde o skrátenie, zatajenie alebo ohrozenie dane, trestá sa pokutou do 10.000.000 Kčs.

(2) Podľa odseku 1 sa potresce, kto použije predmety, pre ktoré sa docieli na podklade správnych údajov daňové alebo iné výhody, neskoršie na iný než ohlásený účel alebo sa o to pokúsi bez toho, že by splnil povinnosť podľa § 14, ods. 4.

(3) Ak spáchal obvinený čin trestný podľa odseku 1 alebo 2 za priťažujúcich okolností, a to:

b) ak použil podvrhnuté, falšované alebo porušené listiny, prestierané mená alebo zápisy v účtovných knihách alebo iné prostriedky zvlášť spôsobilé na oklamanie, alebo

c) ak sa snažil uniknúť svojmu zadržaniu alebo zadržaniu predmetu trestného činu, používajúc pritom dopravné prostriedky, alebo ak sa snažil týmto spôsobom po zadržaní oslobodiť seba alebo predmet trestného činu, alebo

d) ak sa dopúšťa trestných činov, uvedených v odsekoch 1 a 2, opätovne alebo zo zvyku, alebo

e) ak spáchal trestný čin najmenej s dvoma osobami, alebo

f) ak bol už pre spáchanie niektorého z trestných činov, uvedených v odsekoch 1 a 2, právoplatne odsúdený a ak sa dopustil opäť takého trestného činu do päť rokov po právoplatnom odsúdení, alebo

g) ak prevyšuje skrátená, zatajená alebo ohrozená daň 50.000 Kčs,

môže sa uložiť vedľa pokuty trest väzenia od jedného dňa do jedného roka.

(4) Ak prevyšuje skrátená, zatajená alebo ohrozená daň sumu 250.000 Kčs, môže sa vedľa pokuty uložiť trest tuhého väzenia od troch mesiacov do dvoch rokov; ak prevyšuje táto daň 1.000.000 Kčs, môže sa uložiť vedľa pokuty trest tuhého väzenia od šesť mesiacov do troch rokov.

(5) Ak nemožno skrátenú, zatajenú alebo ohrozenú daň zistiť ani približne odhadnúť, uloží sa pokuta do 10.000.000 Kčs.

(6) Kto poruší ustanovenia tohoto zákona alebo predpisy podľa neho vydané inak, než je uvedené v odsekoch 1 a 2, potrestá sa za jednoduchý daňový priestupok pokutou od 100 Kčs do 1.000.000 Kčs.

(7) Pre prípad nevymožiteľnosti pokuty sa uloží záhradný trest väzenia od jedného dňa do dvoch rokov. Náhradný trest väzenia sa určí vo výmere jeden deň za 500 Kčs až 1.000 Kčs podľa miery zavinenia.

(8) Rovnako ako páchateľ sa potrestá, kto návodom, povzbudzovaním, ponúkaním, radou, utvrdzovaní, sľubom alebo poskytnutím pomoci, najmä tiež nesprávnym vedením účtovných kníh a zápisov, nesprávnym dokladaním účtovných zápisov a iných predpísaných záznamov alebo inak vedome pôsobí na spáchanie alebo pri spáchaní trestného činu inou osobou. To isté platí u toho, kto po spáchaní trestného činu inou osobou vedome pôsobí na to, aby účelu trestného činu sa docielilo alebo aby zadovážil sebe alebo niekomu inému z neho prospech.

(9) Vo všetkých týchto prípadoch sa môže uznať na prepadnutie tovaru alebo dopravného prostriedku, ktorým je tovar dopravovaný, alebo ktorým je výkon uskutočňovaný, i keď nepatrí potrestanému, a uloženie trestu sa môže uverejniť na útraty potrestaného tlačou alebo rozhlasom. Na prepadnutie nemožno uznať, ak patrí tovar alebo vecné právo naň, alebo dopravný prostriedok osobe, ktorá o trestnom čine ani nevedela, ani mu nenadržovala, ani nemala z neho prospech.

(10) Osobe, ktorá spáchala trestný čin podľa odseku 1 alebo 2, môže okresný národný výbor odňať výrobné alebo živnostenské oprávnenie.

(11) Orgány verejnej správy a podniky sú povinné na žiadosť okresného národného výboru vylúčiť svojich zamestnancov z tej časti služby alebo prevádzky, ktorej sa týka vykonávanie daňového konania, ak sa dopustili trestných činov, uvedených v odsekoch 1 alebo 2.

(12) Fyzické a právnické osoby ručia za pokuty a útraty trestného konania, ktoré boli uložené ich zákonným alebo splnomocneným zástupcom pre ťažký daňový priestupok podľa tohoto zákona, spáchaný pri vykonávaní tohoto zastupiteľského pomeru. Z ručenia sú však vyňaté nesvojprávne fyzické osoby, pokiaľ ide o trestné činy ich zákonných alebo úradne zriadených zástupcov a svojprávne fyzické a právnické osoby, ktoré preukáže, že ich splnomocnenec konal bez ich vedomia. Výkon náhradného trestu na slobode vylučuje uplatňovať ručenie.

§ 29

(1) Od trestného konania môže sa upustiť, ak splní obvinený podmienky mu uložené. Upustenie sa môže tiež viazať na podmienku, že sa na útraty osoby, ktorej sa upustenie povoľuje, uverejní jej meno a výsledok konania proti nej vedeného a že tovar alebo dopravný prostriedok prepadne.

(2) Trestnosť daňových priestupkov sa premlčuje v piatich rokoch po uplynutí kalendárneho roku, v ktorom sa priestupok spáchal.

§ 30

(1) O stíhaní a trestaní činov trestných podľa tohto zákon a platia inak predpisy trestného práva dôchodkového. Predpisy trestného práva dôchodkového o najvyššiu výmeru, sa uloží trest na slobode. Pre rozhodovaní o trestných činoch daňových sa hodnotia vykonané dôkazy podľa voľného uváženia.

(2) Pre zistenie skutkovej podstaty trestných činov a pre opatrenie, smerujúce na zabránenie takých činov, platia obdobne ustanovenia §§ 13 až 20 colného zákona s obmedzením, že oprávnenie § 15 colného zákona možno použiť len pri podozrení z ťažkých daňových priestupkov.

(3) O trestných činoch, spáchaných pri dovoze, platia ustanovenia o cle.

(4) Trestné činy daňové alebo daňové priestupky (ťažké, jednoduché) sú dôchodkovými priestupkami (ťažkými, jednoduchými).

§ 31

(1) Tovar, uložený inde než na miestach oznámených podľa § 15, môže okresný národný výbor vyhlásiť za prepadnutý bez ohľadu na to, komu patrí a či sa zavedie proti určitej osobe daňové trestné konanie, pokiaľ sa nepreukáže, že bol zdanený. Prepadnutím prechádza vlastnícke právo k nemu na štát a zanikajú práva tretích osôb. Ustanovenie o ručení zostáva nedotknuté. Na prepadnutie nemožno uznať v prípadoch, uvedených v § 28, ods. 9, druhej vete.

(2) Finančné orgány sú oprávnené postarať sa na útraty vyberača dane, poprípade osoby, u ktorej bol tovar nájdený, o bezpečné jeho uschovanie do rozhodnutia okresného národného výboru. Ak je nebezpečenstvo v omeškaní, obstarajú predaj samy.

§ 32
Povinnosť k mlčanlivosti

Osoby, zúčastnené na úradnom konaní vo veciach tejto dane, sú povinné zachovávať o zistených okolnostiach úradné tajomstvo a zachovávať ustanovenia zákona zo dňa 13. mája 1936, č. 131 Zb., o obrane štátu, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich.

§ 33
Najvyššie vedenie a dozor

Najvyššie vedenie, dozor a vydávanie smerníc zásadného rázu prislúcha Ministerstvu financií.

§ 34
Podporná platnosť iných predpisov

V prípadoch, týmto zákonom neupravených, platia pre konanie obdobne, pokiaľ nariadenie alebo sadzobník neustanovuje inak:

1. ak ide o daň, vyberanú pri colnom prejednaní, predpisy o cle;
2. vo všetkých ostatných prípadoch, predpisy o priamych daniach.

§ 35
Poplatkové oslobodenie

Všetky podania a osvedčenia vo veciach všeobecnej dane sú o d poplatkov oslobodené.

§ 36
Štátny príjem

(1) Všeobecná nákupná daň, jej príslušenstvo, pokuty uložené podľa tohoto zákona a výťažky za tovar, prepadnutý podľa tohoto zákona, vplynú do štátnej pokladnice.

(2) Všeobecná nákupná daň nemôže byť podkladom verejnej prirážky a alebo dávky.

§ 37
Splnomocnenie

(1) Minister financií sa splnomocňuje, aby podľa potrieb jednotného hospodárskeho plánu

a) vyhláškou v Úradnom liste vydal sadzobník obsahujúci najmä tovar a výkony (§ 1) a sadzby dane (§ 7) a berúc do ohľadu potreby cenovej politiky tento sadzobník vyhláškami v Úradnom liste menil a doplňoval,

b) nariadeniami vydával predpisy na vykonávanie zákona,

c) vyhláškami v Úradnom liste vydával, menil a doplňoval záväzne vysvetlivky k sadzobníku.

(2) Minister financií ďalej splnomocňuje sa, aby

a) upravoval paušálom alebo inak zdanenie v prípadoch, kde by postup podľa ustanovení tohoto zákona bol spojený so zvláštnymi ťažkosťami alebo kde to vyžaduje hospodárnejší spôsob

vykonávania tohoto zákona alebo úspešné plnenie jednotného hospodárskeho plánu alebo de to vyžadujú iné verejné záujmy,

b) robil opatrenia na zamedzenie nezrovnalostí alebo tvrdostí, ktoré by mohli vzniknúť vykonávaním tohoto zákona.

(3) Minister financií podá Národnému zhromaždeniu vždy pri predložení štátneho záverečného účtu za príslušný rok správu o tom, aké opatrenia urobil nariadeniami a vyhláškami podľa ustanovení odseku 1, písm. a) a b).

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 38

Minister financií sa splnomocňuje, aby

a) upravil nariadením dodatočné zdanenie zásob tovaru podliehajúceho dani, ktorý je v deň začiatku účinnosti tohoto zákona v podnikoch alebo mimo nich,

b) urobil opatrenia, ktoré umožnia nerušený prechod od doterajších právnych predpisov, platných pre zanikajúce dane a dávky, a vybavenie prípadov, ktoré by sa mali prejednať podľa týchto predpisov,

c) odpustil celkom alebo sčasti nedoplatky na dani z uhlia za čas od 1. januára 1947, nedoplatky na dani z umelých jedlých tukov za čas od 1. marca 1946 a nedoplatky na dani z vína, muštu a ovocných štiav za čas od 28. júna 1948, avšak len pri prírodných ovocných šťavách a sirupoch, ktoré nemajú v stave priamo požívateľnom väčší obsah alkoholu než 0,75 objemových percent.

§ 39

(1) Pokiaľ sa neustanovuje inak, zrušuje sa platnosť všetkých predpisov, odporujúcich tomuto zákonu, najmú predpisov ďalej uvedených, v znení predpisov ich meniacich a doplňujúcich:

1. zákon zo dňa 19. februára 1946, č. 30 Zb., o novej úprave československého práva v odbore nepriamych daní a štátnych finančných monopolov, a všetky predpisy o jednotlivých daniach novoupravovaných zákonom č. 30/1946 Zb., s výnimkou ustanovení o štátnych finančných monopoloch (§§ 92 až 104) a ustanovenia § 106;
2. zákon zo dňa 21. februára 1946, č. 31 Zb., o dani z obratu, s výnimkou ustanovení o poplatku zo zameškania, ktoré zostávajú v platnosti pre odbor zákonov zo dňa 21. marca 1948, č. 49 Zb., o pôdohospodárskej dani, a zo dňa 20. marca 1948, č. 50 Zb., o živnostenskej dani, v rozsahu stanovenom v týchto zákonoch;
3. zákon zo dňa 1. apríla 1947, č. 51 Zb., ktorým sa zabezpečuje zníženie cien niektorého tovaru ľudovej potreby a ustálenie cien iných dôležitých statkov, s výnimkou ustanovení o všeobecnom cenovom vyrovnávacom fonde;
4. zákon zo dňa 31. októbra 1947, č. 200 Zb., o dani z predmetov luxusnej potreby (prepychová daň);
5. zákon zo dňa 30. júna 1921, č. 242 Zb., o dopravných daniach, ako aj predpisy o dávke z cestovného za osobnú dopravu na železniciach, zavedené § 10 zákona zo dňa 22. decembra 1924, č. 287 Zb., ktorým sa čiastočne menia niektoré predpisy o odpočivných a zaopatrovacích pôžitkoch civilných štátnych a niektorých iných verejných zamestnancov a pozostalých po týchto zamestnancoch;
6. všetky predpisy o poplatkoch z účtov a výpisov z obchodných a živnostenských kníh obchodníkov a živnostníkov;
7. všetky predpisy o kolku z hracích karát.

(2) Dňom nadobudnutia účinnosti tohoto zákona sa zrušujú všetky oslobodenia a iné úľavy na daniach, dávkach a poplatkoch, zrušovaných podľa ustanovenia odseku 1.

(3) Pri tovare a výkonoch, podliehajúcich pred účinnosťou tohoto zákona nepriamej dani alebo dani dopravnej, postupuje sa vo veciach neupravených týmto zákonom alebo predpisom vydaným podľa neho, až na ďalšie, podľa ustanovenia platných pred dňom nadobudnutia účinnosti tohoto zákona, pokiaľ neustanoví minister financií inak, toto ustanovenie sa nevzťahuje na daňové oslobodenia alebo iné úľavy.

(4) Podľa predpisov, zrušovaných v odseku 1, sa však postupuje v prípadoch, kde daňová alebo poplatková povinnosť vznikla pred dňom nadobudnutia účinnosti tohoto zákona; to isté platí pre vývoz vykonaný pred týmto dňom a pre stíhanie a trestanie trestných činov a priestupkov, spáchaných pred týmto dňom.

Poznámka

Z ustanovení § 40 zákona č. 283/1948 Zb., a § 1 nariadenia ministra financií č. 284/1948 Zb., ako aj z ustanovení čl. V zákona 263/1949 Zb., vyplývajú tieto začiatočné dní účinnosti:
a) dňom 24. decembra 1948 nadobudli účinnosť ustanovenia §§ 28 až 30 a §§ 37 a 38 zákona č. 283/1948 Zb.,
b) dňom 1. januára 1949 nadobudli účinnosť všetky ustanovenia zákona č. 283/1948 Zb., v znení zákona č. 263/1949 Zb.

Ustanovenia zákona, ktorého terajšie znenie vyplýva zo zákona č. 263/1949 Zb., ako aj ustanovenia §§ 28 až 30 a §§ 37 a 38 zákona č. 283/1948 Sb., vykoná minister financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.